

Innovative Leadership of Executives Affecting Academic Administration, Office of the Vocational Education Commission Nakhon Si Thammarat Province

Suchada Nilsakha^{1*} Ratthaporn Klinmalee¹ and Werayut Chatakan¹

¹ Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: 6355701028@nstru.ac.th

ABSTRACT

This article aims to study (1) the level of innovative leadership of executives, Office of the Vocational Education Commission Nakhon Si Thammarat Province, (2) the academic administration of educational institutions, (3) the innovative leadership of administrators affecting the academic administration of educational institutions, (4) the innovative leadership development approaches of school administrators. Office of the Vocational Education Commission Nakhon Si Thammarat Province is research quantitative and qualitative. The sample were 310 of school administrators, teachers and personnel of the Office of the Vocational Education Commission. Nakhon Si Thammarat Province. The research tools were questionnaires and interviews. Statistics for data analysis were mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient stepwise multiple regression and content analysis. The results of the study revealed that the overall innovative leadership of executives was at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was creating an atmosphere of promoting innovation and technology organizations. And the aspect with the lowest average was the aspect of work participation and teamwork. Academic administration of educational institutions was at a high level. When considering each side, it was found that the side with the highest average was the measurement and evaluation side. And the aspect with the lowest average was curriculum administration, curriculum development and implementation. Innovative Leadership of Executives Affecting Academic Administration has positive correlations at the medium level, namely, there are two aspect, namely the creativity, and morality and ethics affect the academic administration of educational institutions with statistical significance at the .05 level. The innovative leadership development approaches of school administrators found that the focus should be on participation in work and teamwork. Encourage teachers and personnel to be kind, help each other, develop competence in information technology for education, and follow professional principles.

Keywords: Innovative Leader, Academic Administration, Office of The Vocational Education Commission

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

สุชาดา นิลสาขารัฐพร^{1*} รัฐพร กลิ่นมาลี¹ และ วีระยุทธ ชาคะกาญจน์¹

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: 6355701028@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร (2) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา และ (4) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 310 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลเทียบโอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร พัฒนาหลักสูตร และนำไปใช้ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง ในทางบวก มี 2 ด้าน คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ควรมุ่งเน้นในด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร มีน้ำใจ ช่วยเหลือกัน พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา และปฏิบัติตามหลักวิชาชีพ

คำสำคัญ: ผู้นำเชิงนวัตกรรม, การบริหารงานวิชาการ, สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

© 2023 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ได้กำหนดเพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ ที่มุ่งให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพ ของประเทศในหลากหลายมิติ โดยมีการประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ มีความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ ที่ทำให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูงเป็นนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และในยุทธศาสตร์ชาติที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีระบบการทำงานแบบดิจิทัลมาใช้ในการบริหารและตัดสินใจ จากแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่กล่าวมาผู้บริหารจะต้องเข้าใจและศึกษารูปแบบวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารองค์กร เพื่อพัฒนาองค์กรในด้านการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของ

ครูผู้สอนให้มีคุณภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งในด้านวิชาการและการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ จากที่กล่าวมาภาวะผู้นำที่สำคัญและสอดคล้องกับผู้นำในยุคปัจจุบันคือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Dave, 2007; Tanya Roscorla, 2010 อ้างใน สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2555) มีคุณลักษณะที่สำคัญคือ คือ การกระทำอย่างรวดเร็วและมุ่งมั่นฝักใฝ่การเปลี่ยนแปลงเพื่อความก้าวหน้า ผู้นำด้านนวัตกรรมมองเห็นภาพลักษณ์ในอนาคตขององค์การ ผู้นำแนวหน้าจะต้องทำให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นและต้องเป็นผู้ที่ต่อสู้กับอุปสรรค

สถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดการเรียนการสอนในสายอาชีพมีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีทักษะ ความรู้และความสามารถที่เข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ มีการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมและเทคโนโลยี การสอนที่เน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ จึงเป็นภารกิจที่ผู้บริหารและครูจะต้องหาวิธีหรือรูปแบบการบริหารการสอนที่น่าสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการเรียนและการดำรงชีวิตมากขึ้น จึงควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สนับสนุนผลักดันให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้มาใช้ได้จริงในยุคปัจจุบัน สอดรับกับเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากร ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,646 คน จาก 25 สถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากร ในสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2564 จำนวน 310 คน จาก 25 สถานศึกษา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เคร็ชชีและมอร์แกน (Krejcie & Mogan, 1970 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของกลุ่มประชากรในแต่ละวิทยาลัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศสภาพ ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการ

ส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร พัฒนาหลักสูตร และนำไปใช้ ด้านสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการวัดผล ประเมินผลเทียบโอน และด้านการจัดกระบวนการเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2.2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง สถานที่ทำการสัมภาษณ์ และวันเดือนปีที่ทำการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม, ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง, ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี, ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม, ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร, ด้านการคิดสร้างสรรค์ ตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์คุณสมบัติและองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)

2) กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ โดยประเมินความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 0.8-1

5) ทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากร ในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน

6) นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3. สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 ชุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 59 คน ครูผู้สอน จำนวน 178 คน และบุคลากร จำนวน 73 คน

4.2 สัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 1 คน และบุคลากร จำนวน 1 คน

4.3 ส่งแบบสอบถามเป็นคิวอาร์โค้ดที่สร้างด้วย Google Form พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 25 สถานศึกษา ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

4.4 ประสานงานการส่งแบบสอบถาม และติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับด้วยตัวผู้วิจัย

4.5 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศสภาพ ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) (อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 -5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 -4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 -3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 -2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) (อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร กับการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) โดยนำตัวแปรพยากรณ์ ทุกตัวที่ต้องการวิเคราะห์มาจับคู่กับตัวแปรเกณฑ์ทีละคู่โดยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ แต่ละคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจผลการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r) กำหนดดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2555)

$r = 0.00$ แสดงว่า ไม่มีความสัมพันธ์

$0.01 < r < 0.33$ แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย

$0.34 < r < 0.67$ แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

$0.68 < r < 1.00$ แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

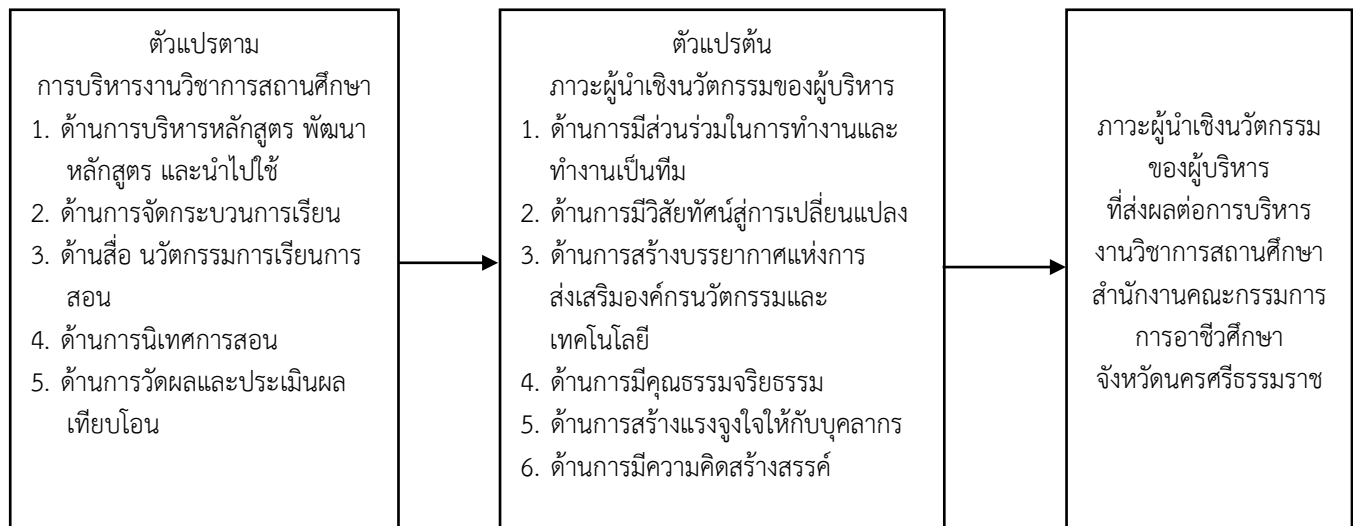
5.5 วิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช สร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

5.6 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นสาระสำคัญ และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

5.7 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นสาระสำคัญ และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎีของนักวิชาการ แล้วนำมาสังเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร และการบริหารงานวิชาการ สรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.22$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.02$) (ตามตารางที่ 1) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารร่วมกับครูและบุคลากร นำนวัตกรรมมาใช้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหาร

ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมที่ช่วยพัฒนาการสร้างนวัตกรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากร มีน้ำใจไมตรีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานพัฒนานวัตกรรมร่วมกัน

1.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหาร สื่อสารการดำเนินการสร้างนวัตกรรมตามวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่องโดยให้ครูและบุคลากร รู้ถึงการขับเคลื่อนของสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ร่วมกันทำแผนยุทธศาสตร์โดยมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมสู่ความสำเร็จ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนในการกำหนดวิสัยทัศน์มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรม

1.3 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสร้าง สนับสนุนบริการเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยง่ายต่อการใช้งาน รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้เพียงพอต่อการใช้งาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูได้รับการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามความต้องการและความถนัดของแต่ละบุคคล

1.4 ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหาร ปฏิบัติงานส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม ตามหลักวิชาชีพและจรรยาบรรณของผู้บริหารสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหาร มี จริยธรรมที่ดีต่อการพัฒนานวัตกรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรม โดยเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

1.5 ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหาร ให้ความสำคัญต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของครูและบุคลากร รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนานวัตกรรมผ่านกระบวนการที่หลากหลาย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ในการศึกษาหาความรู้ที่หลากหลาย

1.6 ด้านการคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารคิดสร้างสรรค์ ในการพัฒนานวัตกรรมและแก้ไขปัญหา รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีความสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างการพัฒนา นวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์และยุติธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร มีความเป็นอิสระทางความคิดในการวางแผนอย่างสร้างสรรค์

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการวัดผล และประเมินผลเทียบโอน ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมา ได้แก่ ด้านสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.26$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร พัฒนาหลักสูตร และนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.02$) (ตามตารางที่ 2) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

2.1 ด้านการบริหารหลักสูตร พัฒนาหลักสูตร และนำไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านสถานศึกษาของท่านมีระบบโครงสร้างการบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรรองลงมา ได้แก่ ด้านสถานศึกษาของท่านมีการนิเทศกำกับติดตามผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสถานศึกษาของท่านประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทราบถึงการใช้และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านสถานศึกษาของท่านจัดการเรียนการสอน และพัฒนา กระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา ได้แก่ ด้านสถานศึกษาของท่านมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสถานศึกษาของท่านวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการสอนและนำผลการนิเทศไปปรับปรุงงานในสถานศึกษา

2.3 ด้านสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน อยู่ในระดับมากจำนวน 5 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านสถานศึกษาของท่านมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่อยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ รองลงมา ได้แก่ ด้านสถานศึกษาของท่านมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อผลิตสื่อ การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาของท่านมีหนังสือ สิ่งพิมพ์เทคโนโลยีและอื่นๆที่หลากหลาย

2.4 ด้านการนิเทศการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสถานศึกษาของท่านดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ ด้านสถานศึกษาของท่านจัดทำโครงการนิเทศภายในสถานศึกษาในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสถานศึกษาของท่านมีการนำผลการนิเทศมาวางแผนเพื่อพัฒนางานวิชาการ

2.5 ด้านการวัดผล และประเมินผลเทียบโอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านสถานศึกษาของท่านจัดให้วัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนตามสภาพจริง รองลงมา ได้แก่ ด้านสถานศึกษาของท่านจัดทำและพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสถานศึกษาของท่านแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จากตัวแปรที่ใช้ในการทำนายทั้งหมด 6 ตัว โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (X_{tot}) ($R=.63$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (X_6) ($R=.70$) ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม (X_4) ($R=.70$) ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์การนวัตกรรมและเทคโนโลยี (X_3) ($R=.64$) ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง (X_2) ($R=.62$) ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร (X_5) ($R=.59$) ตามลำดับ และด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม (X_1) ($R=.55$) มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด และพบว่า มี 2 ตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการ ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (X_6) และด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม(X_4) ร่วมกันส่งผลต่อส่งผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช (Y_{tot}) มีค่า เท่ากับ 0.574, 0.513 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.513 ประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) ร้อยละ 54.60 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย ($S.E.$) ร้อยละ 13.30 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากผลการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 1 คน และบุคลากร จำนวน 1 คน พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏผล ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะในการทำงาน การสื่อสารที่ดี มนุษยสัมพันธ์ ใฝ่ใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยุติธรรม สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันท่วงที มีความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดเป้าหมาย สร้างวิสัยทัศน์ วิเคราะห์สภาพปัญหา สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ยอมรับความคิดใหม่ๆ ทำงานที่ท้าทาย สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อองค์กรอย่างสูงสุด

ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ และประสบการณ์ทางเทคโนโลยี ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรม มีเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ อย่างเพียงพอต่อการใช้งาน

ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตามหลักวิชาชีพและจรรยาบรรณ เห็นผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี

ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมกำลังใจและสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเอง ก้าวหน้าในวิชาชีพ มีสวัสดิการที่เหมาะสม

ด้านการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแก้ปัญหาความขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร มีอิสระทางความคิด มีความยืดหยุ่นสร้างทางเลือกใหม่ๆ ยอมรับความเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีควรมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีม การสื่อสารที่ดี สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน มีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็น สร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี แสวงหาความรู้อยู่เสมอทันต่อเหตุการณ์ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารองค์กรและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

อภิปรายผล

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการใช้นวัตกรรมเข้ามาเป็นส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ (จิราภา ประพันธ์พัฒน์, 2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน และสอดคล้องกับ (เวียงวิวรรณ์ ทำทูล, 2557) ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์การขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า โดยภาพรวมแล้วผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญในการบริหารวิชาการมากเพราะเป็นหัวใจในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพในด้านการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ณัฐพงษ์ ปรีชานนท์กุล, 2563) ทำการวิจัยเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สายทอง โพธิ์น้ำเที่ยง, 2550) ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับทักษะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง มี 2 ด้าน คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ (ปาริฉัตร ช่อชิต

และ มัทนา วังถนอมศักดิ์, 2561) ทำการวิจัยเรื่องสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 8 พบว่า ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ทุกด้านมีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้า พัฒนาร่วมกันทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษาตลอดถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาตามนโยบายและยกระดับผลการพัฒนาไปทั้งระบบ เช่น ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง หากผู้บริหารไม่มีการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเองก็จะทำให้ สถานศึกษาหยุดนิ่งอยู่กับที่ไม่มีการเดินหน้าพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม หากผู้บริหารไม่สร้างทีมงานในการพัฒนาให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็จะทำให้การดำเนินงานหรือการพัฒนาเป็นไปได้อย่างยาก ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นการพัฒนาในแต่ละด้านมีความสำคัญที่ผู้บริหารและสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในทุกฝ่ายงาน สอดคล้องกับ (สุนันทา เลาहनันท์, 2551) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีมที่ดี บุคคลในทีมจะต้องทำงานร่วมกัน โดยทุกคนในทีมจะต้องทุ่มความคิด ทุ่มแรงกาย เพื่องาน และความสำเร็จของงาน โดยไม่ถือว่าเป็นผลงานของตนเองเพียงคนเดียวแต่ผลงานทั้งหมดเป็นของทีม ทีมที่ดีควรสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความไว้วางใจกัน เชื่อใจกัน มีความผูกพันกันจนก่อให้เกิดความรักความสามัคคีกันในทีม จนทีมมีประสิทธิภาพในการทำงาน สอดคล้องกับ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2560) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ที่เป็นผู้นำของครูและนักเรียน จำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ และกำหนดแนวทาง ในการนำเทคโนโลยีเข้ามาสู่สถานศึกษาสู่ห้องเรียน ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ บูรณาการเทคโนโลยีมาใช้ในการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมที่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ไม่มีวันจบสิ้น คือความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนของสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2557) ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะหรือลักษณะพิเศษของผู้นำที่มีประสิทธิผลในด้านของคุณธรรมจริยธรรมจะต้องยึดหลักความถูกต้องและชอบธรรม

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นภาวะผู้นำที่พัฒนามาจากภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหมายถึง การใช้ความสามารถของผู้บริหารในการบริหาร จัดการสถานศึกษา ได้แก่ การปรับปรุงผลลัพธ์ของผู้เรียน ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ สิ่งสำคัญคือการทำงานที่ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำในองค์กร มีความกระตือรือร้น มีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะทั้งในด้านวิชาการและการบริหารงาน ส่งเสริม สนับสนุน และกระตุ้นให้ครูเกิดการการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จากที่กล่าวมาภาวะผู้นำที่สำคัญและสอดคล้องกับผู้นำในยุคปัจจุบันคือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือการกระทำอย่างรวดเร็วและมุ่งมั่นฝ่าฟันการเปลี่ยนแปลงเพื่อความก้าวหน้า ผู้นำด้านนวัตกรรมมองเห็นภาพลักษณ์ในอนาคตขององค์กร ผู้นำแนวทางจะต้องทำให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นและต้องเป็นผู้ที่ต่อสู้กับอุปสรรค ซึ่งจากการสังเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม 2) การมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง 3) การสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี 4) การมีคุณธรรมจริยธรรม 5) การสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร 6) การมีความคิดสร้างสรรค์

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เป็นหัวใจในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้มีกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพในด้านการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดและประเมินผล การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจากการสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้ คือ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร พัฒนาหลักสูตร และนำไปใช้ 2) ด้านการจัดกระบวนการเรียน 3) ด้านสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านการนิเทศการสอน 5) ด้านการวัดผลและประเมินผลเทียบโอน

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จ บทบาทของผู้บริหารที่ดีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งกับการบริหารจัดการสถานศึกษา และจะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาประสบความสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์

สรุปผลการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม ดังนั้น จึงต้องมีการส่งเสริมหรือพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีมของผู้บริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาให้ดีขึ้น

ส่วนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลเทียบโอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรและนำไปใช้ ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ได้จริง

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง ในทางบวก 2 ด้าน คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านที่มีคุณธรรมจริยธรรม ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์และมีคุณธรรมจริยธรรม จะส่งผลทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ควรมุ่งเน้นในด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร มีน้ำใจช่วยเหลือกัน ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ตามหลักวิชาชีพและจรรยาบรรณ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวปฏิบัติและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สนับสนุนผลักดันให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสภาวะสถานการณ์ในปัจจุบัน ส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีมในระดับอาชีวศึกษาจังหวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช เพราะเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.2 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ในช่องทางที่หลากหลาย และมีการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา เพราะจะทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช เพราะจะได้ข้อมูลที่ทันสมัยทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

2.2 ควรส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 ควรมีการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- จิราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล. (2563). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- ปาริฉัตร ช่อচিত และมัทนา วัฒนอมศักดิ์. (2561). สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 8(2), 80-93.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2557). ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและนันทศาสตร์ร่วมสมัยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- เวียงวิวรรณ ท่ามูล. (2557). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งต่อการจัดการเรียนการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. (ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- สายทอง โพธิ์น้ำเที่ยง. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2560). แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก, 14(2), 117-128.
- สุนันทา เลานันท์. (2551). การสร้างทีมงาน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: แอนดเมตสติเกอร์ แอนด์ดีไซน์.